

Toelichting steekproefsgewijs testen

Aanleiding

- Op 27 oktober ontving u een memo over steekproefsgewijs testen. Op uw verzoek hebben wij deze verder voor u uitgewerkt.
- Politiek mandaat is noodzakelijk om testcapaciteit te kunnen reserveren en het onderstaande tot uitvoering te brengen. Slechts 5.000-10.000 (snel)tests per dag zijn voldoende om zinvolle informatie te verzamelen voor verstandige heropening.

Kern

- Binnenkort zal het kabinet beslissen over de heropening van (delen van) de Nederlandse economie. Tegelijkertijd verliezen de GGD's zicht op het aantal besmettingen.¹
- De publieke testcapaciteit is reeds voldoende om symptomatisch te testen. Er is een dagelijkse overcapaciteit. Wij achten steekproefsgewijs informatie verzamelen op sector- en regionale niveaus de meest efficiënte inzet van tests na het testen van symptomatische mensen en contacten uit Bron-Contact Onderzoek (BCO) / Coronamelder.
- De informatie uit steekproeven moet het volgende mogelijk maken:
 - Sectoren met vertrouwen kunnen heropenen omdat we direct actie kunnen nemen als we vaststellen dat Corona oploopt.
 - Het meten van effecten van maatregelen op regionaal niveau.
 - Scherp en actueel inzicht in het aantal besmettingen (ook niet symptomatisch).
- Met een steekproef van 7.000 tests per dag krijgt het kabinet een landelijk beeld (op basis van 3000 tests) en inzicht in 8 subpopulaties naar keuze (500 tests per regio of sector).
- Dit plan is ingebed in een gezamenlijke strategie met EZK. Deze strategie wordt toegelicht in het separate memo.
- Wij baseren het ontwerp van het programma deels op een bestaand onderzoeksprogramma in het Verenigd Koninkrijk.² Wij hebben hierover contact met wetenschappers aan de Universiteit van Oxford.
- Indien wij momentum behouden achten wij het mogelijk om in december de uitvoering te kunnen starten. Hierover is politiek mandaat nodig, zodat wij in overleg kunnen treden met uitvoerende instanties.

Toelichting

Informatievoorziening kabinet dreigt te verslechteren

- Deze week werd duidelijk dat een toenemend aantal tests wordt afgenomen door private instanties. Hierdoor hebben GGD's geen volledig beeld meer van het aantal positieve uitslagen. Het aantal onbekende uitslagen zal verder toenemen wanneer snel-tests verkrijgbaar worden voor consumenten.
- Daarnaast ontbreekt het voorsnog aan actuele en betrouwbare informatie op sectorniveau, terwijl beleid vaak per sector wordt gemaakt.

De huidige testcapaciteit biedt geen ruimte om gehele subpopulaties te testen

- De dagelijkse testcapaciteit bedraagt 70.000 tests per dag en zal groeien naar meer dan 100.000 tests in de komende maanden.³
- Dagelijks melden zich 45.000 symptomatische individuen.⁴ BCO en Coronamelder genereren samen 27.000 risicogeveallen.⁵ ⁶ Daarmee is er nu (minimale) capaciteit voor asymptomatische tests.
- Plannen om volledige subpopulaties te testen, zoals docenten of horecamedewerkers, passen voorlopig niet in de testcapaciteit. Er is hoogstens ruimte om één sector (twee)wekelijks volledig te testen op maandbasis.⁷

¹ OMT: "Een punt van aandacht is dat niet te beoordelen is in hoeverre deze cijfers een onderschatting zijn door gebruik van het toenemend aanbod van commerciële teststraten en andere aanbieders waarvan de aantallen testen niet bekend zijn." Bron: <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/brieven/2020/11/03/advies-nav-83e-en-84e-omt/advies-nav-83e-en-84e-omt.pdf>

² Bron: <https://www.medrxiv.org/content/10.1101/2020.07.06.20147348v1>

³ Bron: <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-volksgezondheid-welzijn-en-sport/documenten/publicaties/2020/10/27/ontwerp-fasering-testen>

⁴ Bron: <https://www.rivm.nl/documenten/wekelijkse-update-epidemiologische-situatie-covid-19-in-nederland>

⁵ ibid

⁶ Bron: <https://nos.nl/artikel/2354277-coronamelder-10-000-meldingen-per-dag-ook-op-meer-dan-anderhalve-meter.html>

⁷ Er zijn bijvoorbeeld +-245.000 mensen werkzaam in het funderend onderwijs en MBO en +-466.000 mensen in de horeca.

Steekproeven bieden de grootste marginale waarde per test

- Regionale en landelijke maatregelen van het kabinet zijn onze voornaamste middelen in de bestrijding van het virus. Hierbij staat het kabinet steeds voor een afweging tussen het inperken van de samenleving en de publieke gezondheid.
- Een toename in doelmatigheid en tijdigheid van maatregelen leidt tot grote winsten voor economie en publieke gezondheid. Actuele informatie op sector- en regio-niveau ontbreekt nu echter.
- Op basis van aselechte steekproeven is een precies beeld mogelijk van de ontwikkeling van het Corona-virus. Hiervoor zijn 5.000-10.000 tests per dag nodig, afhankelijk van het aantal regio's en sectoren dat scherp in beeld moet zijn.
- We kunnen met een relatief klein aantal tests belangrijke informatie leveren aan het kabinet. Daarmee achten wij de marginale waarde per test van steekproefsgewijs testen hoger dan andere strategieën voor asymptomatisch testen.

Welke stappen moeten nog worden gezet bij politiek mandaat ?

- Om representativiteit van de steekproef te garanderen hebben wij de medewerking van verscheidende instellingen nodig, zoals het CBS, huisartsen, scholen en bedrijven. Er zijn verschillende aanpakken mogelijk om een aselechte steekproef te realiseren.
- We willen met de wetenschappelijke gemeenschap en experts bij publieke instellingen zoals het RIVM bespreken hoe we de meest efficiënte steekproeven kunnen nemen binnen het beschikbaar gestelde testbudget.
- Het is niet precies bekend welke instanties (samen) de capaciteit hebben om de verschillende steekproeven uit te voeren en hoe snel zij kunnen starten. Hiervoor zouden wij z.s.m. contact zoeken met verschillende publieke en private organisaties.
- Er zijn verschillende soorten testen in omloop met verschillende kansen op incorrecte uitslagen.⁸ Er moet overlegd worden welk type tests beschikbaar zijn en of deze aansluiten bij de vereisten voor een correcte steekproef.

⁸ Specifiek zijn er nu aanwijzingen voor vals-negatieven van bepaalde typen sneltests. Bron: <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/brieven/2020/11/03/advies-nav-83e-en-84e-omt/advies-nav-83e-en-84e-omt.pdf>